

6. Långskär-Sandskär

Naturresevat (ÅFS 31/1988) 96 ha land, 263 ha vatten.

En för åländska förhållanden ovanlig åsbildning från inlandsisens tid med en hedlik vegetation med inslag i floran av t.ex. kråkris, ljung, timjan och kattfot. Av strandväxterna märks **strandkål**, **vejde** och **vårklynne**.

Projektet har omfattat 6,5 ha enröröjning.

7. Södra Järsö

Mariehamns stads friluftsområde. Ca. 41 ha land.

I likhet med Nåtö ligger Järsö inom en region där några av Ålands förnämsta lövängar en gång fanns. Södra Järsö har en synnerligen omväxlande natur med tanke på den biologiska mångfalden med förekomst av lövängar, hassellundar, torrängar och strandängar. Inom området förekommer bl.a. **vit skogslilja**, **St. Pers Nycklar** och **Idegran**. Ett rikt fågelliv. Inom området finns naturstigar, parkeringsplatser och en rastplats. Inom Life-projektet har nyröjts ca. 10 ha, hamlats träd och byggts stängsel och spångar.

Naturstigarna på Björkör, Nåtö och Järsö

Naturstigen på **Björkör** anlades inom ramen för Lifeprojektet "Biologisk mångfald". Stigen är ca. 1,5 km och börjar i hamnen. Via 5 stationer för stigen besökaren tillbaka i tiden in i det strävsamma liv nära naturen som människorna på ett utskärshemman levde. Naturstigen på **Nåtö** är ca. 2 km lång och börjar vid Nåtö biologiska station. Stigen ger besökaren en uppfattning om framför allt de åländska lövängarna och den flora och fauna som finns i lövängen. Stigen undervisar även besökaren om lövängsvårdens olika arbetsmoment och problematiken med kulturlandskapets igenväxning.

Inom stadens friluftsområde på **Järsö** finns ett välutvecklat nät av naturstigar som ger besökaren möjlighet att uppleva den synnerligen mångformiga och artrika naturen inom området. Stigarna börjar vid en parkeringsplats med grill och rastbord i nära anslutning. Inom områdets lövängar, hassellundar och strandängar finns en rik flora och fauna.

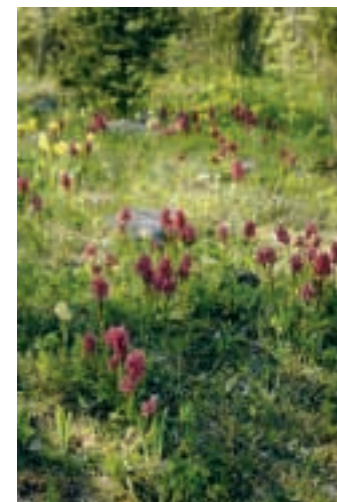
Även inom reservaten Höckböleholmen, Prästgårdsnäset och Ramsholmen upprätthåller landskapsstyrelsen naturstigar.

Landskapsstyrelsen

Biologisk Mångfald:

Återskapande och vård av lövängar, Åland

Mariehamn 2001 – Ålandstryckeriet (2620)

Ett Lifeprojekt genomfört med stöd av Europeiska kommissionen 1998-2000

Naturvårdsprojektet *Biologisk mångfald*:

Återskapande och vård av lövängar Åland

genomfördes under perioden 1998-2000 med ekonomiskt stöd ur Lifefonden. Projektet omfattade 7 områden i den åländska skärgården. Alla berörda områden ingår i Natura 2000 nätverket. Ålands landsskapsstyrelse har varit huvudansvarig för projektet. Mariehamns stad har deltagit i programmet med friluftsområdena på Espholm och södra Järsö. Den totala budgeten för projektet har varit 2 miljoner FIM varav 50 % erhållits ur Lifefonden.

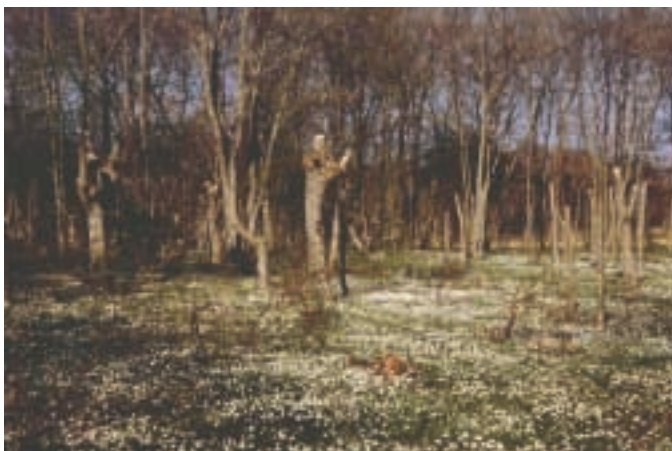
De miljöer vars existens är beroende av människans fortsatta hävd med traditionella metoder är idag starkt hotade överallt där de förekommer på grund av omstruktureringar inom lantbruket som innebär att bl.a. de små kreatursbesättningarna försvinner.

Sådana miljöer är framför allt **lövängarna** men även **strandängarna**, **hagarna** och **torrängarna** kan räknas till dessa idag hotade miljöer. De kulturframkallade och av hävd beroende miljötyperna är av största betydelse för den biologiska mångfalden eftersom ca. 20 % av de arter av växter och djur som idag anses hotade lever inom ovan avsedda miljöer.

Förutom nedanstående av Lifeprojektet omfattade områden förvaltar och sköter landskapsstyrelsens miljöbyrå kulturmiljöreservaten **Ramsholmen** i Jomala, **Prästgårdsnäset** i Finström och **Höckböleholmen** i Geta.

1. Nätö-Jungfruskär

Naturreservat (ÅFS 47/1992) 120 ha land, 427 ha vatten. Reservatet är Ålands mest betydelsefulla vad gäller biologisk mångfald, lövängsvård och forskning berörande lövängarna. Målsättningen med reservatet är främst att bevara kultur och naturmiljön som den helhet den en gång var. Särskilt artrik är holmen Idholm. På holmen Jungfruskär finns ett av norra Östersjöns största idegransbestånd. Den största insatsen under Lifeprojektet har gjorts på Nätö med 20 ha nyröjning och 10 ha om- och nyhamling. I mangården verkar sedan 1964 **Nätö biologiska station** med lövängsforskning som huvudsyfte.

2. Espholm

Naturreservat/friluftsområde (ÅFS 30/1987). Ca. 13,5 ha land. Delar av området blev naturreservat redan år 1943. Inom området fanns en gång ett av Ålands största hamlade askbestånd, som nu delvis omhamlats. Rik vårortsflora med blåsippor, vitsippor, vårlök och nunneört o.s.v. Förekomst av idegran. Vackra strandängar med stora bestånd av havtorn. Rikt fågelliv av olika slag. I anslutning till området finns en allmän badplats.

3. Björkör

Naturreservat (ÅFS 24/1966) CW område. 170 ha land, 5000 ha vatten.

Björkör är Ålands största naturreservat och representerar ett odelat enstaka skärgårdshemman. Landskapsstyrelsens målsättning med reservatet är att åt eftervärlden bevara kultur- och naturmiljön som en odelad helhet. Hävden av kulturmarkerna sköts med röjningar, slåtter och bete. Under projektet har 8,5 ha nyröjts, 2 ha hamlats och ängsmarkerna dikats. Sjöfågellivet är mycket rikt och inom området häckar havsörn och bergguv. I yttersta skärgården finns gråsäl. Förutom på hemlandet och Koldeskär råder landstigningsförbud 1.4 - 31.7.

4. Herrön

Naturreservat (ÅFS 31/1987) 27 ha land, 86 ha vatten. Herrön utgör fasta Ålands sydspets (Landsudd). Ett omväxlande och artrikt reservat med historiska minnesmärken från såväl bomarsundstiden som från världskrigen. Goda möjligheter för friluftsliv med fågeltorn och rastplatser. Förekomst av bl.a. **vit skogslilja**, **St. Pers Nycklar** och **Adam och Eva**. Rikt fågelliv och artrik insektsfauna. Under projektet har nyröjts ca. 10 ha, hamlats 3 ha och byggts nya stängsel runt 5 ha.

5. Idö

Naturreservat (ÅFS 69/1989). Ca 20 ha land. Med tanke på områdets läge direkt inför "havets anlete" uppvisar Idö och holmarna runtomkring en sällsynt yppighet och artrikedom med förekomst av ädla lövträd och t.ex. orkidéerna **vit skogslilja** och **brudgran**. Rik insektsfauna. Området slåss och betas. Inom projektet har nyröjts ca. 4 ha.

